

GENERATIA NOUA

SUMARUL:

- 1) Contractul presei către țeara . . . . . de *Galateanu*
 2) Pedoapsa cu Moarte (Jurisprudența) . . . » * * *
 3) Cultura Inului (Agricultura) . . . . . » *I. S. A.*
 4) Cronica Economică . . . . . » *Economistul*
 5) O academie germană de ziaristi . . . . . » *
 6) Errans (Poezie) . . . . . » *Dem. Moldoveanu*
 7) Din scrierea lui Beranger . . . . . » *Beranger*
 8) Seriori din 1864 și 1865 . . . . . » *Maria C. A. Rosetti*
 9) Marcatul Vaselor (Știința) . . . . . » *V. S. Brezeanu*
 10) Despre cel d'intăi piano a lui Verdi . . . » *C. M. Codreanu*
 11) Mulțumirile
 12) Răfuețile
 13) Anunțuri

DONATOR:
Comte PIERE DE ROMA

Președinte onorific

LASCAR CATARGIU
prim. Ministru

PRESIDENTI
Dr. C. CHABUDEANU
D. Advocat IACOB LIVESCU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

48, Strada Buterilor, 48

BUCUREȘTI MAI, 1893

„GENERATIA NOUA”

Revistă literară-Sciintifică

Donator: *Comte Pierre de Roma*

CONTRACTUL PRESEI CU ȚEARA

Presa în general, și fie-care diar în special, are către țera îndatoririle unui contract național de o mare răspundere de onoare și de caracter. Aceasta trebuie să o aibă în vedere dilnic presa română, pentru a se ține la înălțimea ei patriotice.

Dar pentru a nu cere presei numai îndatoriri fără a-i da mijloce de existență, se cere ca publicul de la sătean până la boer să se intereseze de ea și de traiul ei, pentru a nu remănea ca glasul celui ce strigă în pustie, căci presa este pâinea de toate dilene a claselor societăței, adică a țeranului, a neguțitorului, a clasei inteligente, a profesiunilor liberale și a clerului înalt.

Guvernele regale nici o dată nu se mișcă către idealul național dacă nu sunt împinse de curentul presei susținute de popor. Presa dar trebuie să împingă guvernele regale înainte, căci ele stând la vorbă cu poporul, presa le impune voința națională, și întru aceasta sunt exemplele cele mari a istoriei politice, cari arată debilitatea guvernelor dinaintea opiniunii publice, din vechime și până astăzi?

Dar ce este presa? Ea este catedra de pe care se predică *adevărul național* care ea soroce are raze atât de mari, încât numai orbii nu se uită la ele. Presa este tot odată și tribuna de pe care patrioții sfătuesc poporul a se ridica la glasul ei și a apăra patrimoniul străbun, care este patria, religiunea și naționalitatea părinților noștri.

Aicea este greul presei, căci făcându-și datoria întreagă pentru țeară, adese-ori este persecutată, este pusă în obedii și face adese cunoscință cu ușele cele negre ale temniței, cu porțile iadului. Aceasta este greutatea externă, și inconvenientele ei.

După această greutate aspră și crudă tot o dată, presa care predică adevărul național are apoi și greutăți interne. Aceasta este gruparea poporului împrejurul steagului național, pe care-l desfășură ea arătându-l ca idealul vieții patriei. Fără această grupare presa scapă din vedere scopul ei, pentru că această grupare formează batalioanele sacre pe cari le conduce ea la victoria principiilor pe cari le apără, cu atâta fanatism, inverșunare și patriotism.

În fine vine greutatea clubistă, sau greutatea partidelor. Statutele cluburilor cuprind principiile atâta de vage, încât când vine la putere elementul unui club, el lucrează iar în vag și nu aduce nici o schimbare a rețelor, iar idealul național stă tot uifat, ca o stea miraculoasă ascunsă în noiriile timpului trecut. Așa s'au vădit statute de cluburi cari nu impun nici un ideal național și nici un frâu călcării lui, și când un partid a venit la putere nu s'a deosebit într-o nimica de altul, și a surprins țera prin trădarea ei către străin, când deschidându-i o porțiță, când alta, până ce i-a deschis în fine toată poarta cea mare.

De aici se vede nevoia de luptă continuă a presei spre a îndruma națiunea către apărarea și către conservarea ei prin sine însăși. Această luptă este dar o necesitate și tot o dată o datorie a presei, căci s'au vădit cluburi în cari se declară cu toată furia clubistă că sunt emanațiunea națiunii, dar cari în parlament serviau minunat de bine politica străină prin convențiuni anti-naționale și prin legi trădătoare de patrie și violatoare Constituțiunii.

Apararea țerei trebuie dar făcută pe baza Constituțiunii aplicată cu sinceritate, spre a dosfința legile neconstituționale, cari au desgrădit țera din toate părțile și au expas-o inexorabilei cuceriri străine. Să nu se uite că pe când națiunea țintese către idealul ei național, străinismul din toate părțile ca un torent impetuos a năvălit și tot năvălesce mereu asupra țerei pentru a smulge din rădăcină elementul național român, ca în Boemia, care era odinioară și ea un regat înfloritor și cu un trecut glorios, dar care geme astăzi sub călcăial cuceririi și a desnaționalizării străine.

Pe acest teren luptând presa își va face datoria ei cea mai sacră și cea mai națională. A nu putea nici odată nici direct nici

indirect cu acei carii au dovedit prin acte publice că au deservit țera, acesta este dar datoria cea mai imperioasă a presei.

Aci este rolul și datoria inteligenței, de a lucra pentru apararea și pentru conservarea țerei și a tinde neîncetat la realizarea idealului național a unirei tuturor românilor într'un singur stat, precum a fost el din vechime. Atunci vor putea isbucni din toate pepturile strigătele naționale, că România nu va peri, pentru că urmează încă idealul cel mare al lui Cuza,

Rolul cel mare al presei stă în aceia că indrumază ideele progresului. Dar pentru acesta se cere o mare erudițiune sistematică. Nu fie cui îi este dat a indruma progresul, căci pe loc se face regres, decadentă și revoluțiune.

Rolul presei stă încă în manifestarea opiniunii publice, de care dacă parlamentele ar ținea cont, nu ar forma acele majorități oarbe, cari aduc căderea guvernelor și a dinastiilor prin revoluțiune, boambe și dinamită.

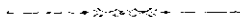
Presă are două divisiuni reale, națională și reptiliană. Presă națională trebuie să fie sprijinită de națiune, dar și presă trebuie să fie sprijinită pe națiune, dar și presă trebuie să sprijine serios instituțiunile constitutive ale statului, adică religiunea, tronul, naționalitatea și progresul material și politic al țerei. Presă națională nu trebuie să înșele națiunea, nici s'o împingă la rele și la peire. Ast-fel presă devine o batjocoră. Presă reptiliană este spionul țerei pentru că ea numai dă din cap ca asinul aprobând, ca și majoritățile cele oarbe, toate relele și toate abuserile guvernelor.

Fiind că lupta între bine și între rău este de la început, și partidele există și ele în arena acestei lupte, presă urmează să fie atașată la partid, când vede ca lucrurile merg rău, adică ea trebuie să se înșire pe câmpul bătăliei în liniile resboinicilor pentru dreptul și pentru apărarea țerei. La părinții noștri români era legiuit patriotismul cu principiul: „ *salvarea patriei este suprema lege.*“

Dar presă să nu scape din vedere că vocea poporului este vocea lui Dumnezeu, și că cel mai mare atribut al omului de a nu fi mut, orb și surd, este și atributul presei cu dreptul de arbitru și de judecător al partidelor cari au apucat calea cea rea, precum

erau odinioară partidele opuse cartagineze Magon și Hanon, care
aă adus căderea republicei. Alt-fel presa lipsese de la datoria ei,
iar partidele când sunt în opoziție vorbesc bine, dar când sunt la
putere fac rău, și așa poporul rămâne etern amăgit când de un
partid când de altul, țera rămâne tot mică, și numai despotismul
stă bine întărit.

Galateanu

JURISPRUDENȚA

Pedeapsa cu Moarte

D. K. d'Olivcrona, fost consilier la curtea supremă din Suedia, membru corespondent al Institutului Franței, a scris la lumină o scriere într'un volum : *Despre pedeapsă cu moartea*.

Atât de mult s'a discutat și s'a scris pentru său contra pedepsei cu mórtea, în cât s'ar putea părea nefolositor la prima vedere d'a reincepe o controversă aproape sfârșită și d'a reproduce discuțiunii așa de des repetate. D. d'Olivcrona, care scrie mai cu seamă pentru țările scandinave unde esereită înalte funcțiuni judecătorești, nu împărtășește această părere : și trebuie să recunoaștem că motivele pe care le invoacă în sprijinul ideilor sale sunt destul de puternice.

În adevăr, datele acestei grele și serioase probleme sunt foarte schimbătoare : ele suferă influența timpului și a progresului ideilor. Istoria dreptului ne arată cum s'a putut desființa pedepsele cele crude obicinuite altă-dată, precum mutilațiunea, tortura și altele, fără ca ordinea publică și siguranța Statului să fi suferit ceva. Experiența națiunilor europene la care pedapsa cu moarte s'a desființat prin lege, precum România, Portugalia, Olanda,

Italia și 16 cantoane elvețiene, cum și starea socială a țărilor în care această pedeapsă a încetat în fapt d'a fi, aplicată ca în Belgia și în Finlanda, deschide un câmp de observațiuni nou și merită să atragă atențiunea asupra împrejurărilor actuale în care se prezintă această chestiune delicată de drept penal și de legislațiune.

Partizan convins al desființării pedepsei cu moartea autorul își începe studiul prin o cercetare istorică a aplicațiunei acestei pedepse e în Suedia.

El arată cum, cu ajutorul civilizațiunei, aplicarea pedepsei cu moartea a fost din ce în ce mai rară, și și sprijinește demonstrațiunea nu numai pe argumente riguroase, dar și pe fapte grupate cu abilitate în tablouri și diagrame, pe atât de interesante pe cât de instructive.

Concluziunile d-lui d'Olivecrona sunt întocmai acelea pe care-le formula Livingston în acești termeni :

„Ce cerem noi? Să părăsiți o experiență neturburată urmată de 5 sau 6000 de ani, modificată în toate chipurile și sub toate formele pe care le a putut inventa geniul cruzimii în toate veacurile și care în tot d'auna nu și-a produs efectul. V'ați făcut încercarea ea a fost însoțită de o devastare necalculabilă a speciei omenești și în acelaș timp de o degradare întristătoare ; ea a fost adesea fatală inocenței favorabilă criminalilor și tot d'auna neputincioasă pentru a pedepsi crima. Ați urmărit această operă de distrugere, după placul dv. și fără nici o piedică, și de și ați văzut că crimele se înmulțese, v'ați închipuit că mărirea pedepsei era singurul mijloc d'a le eprima. Dar cum se face că, de și n'ați constatat nici o scădere în numărul crimelor, nu va venit nici o dată în

„minte că blândetea s'ar putea să izbucnească acolo unde severitatea n'a făcut nimic ?”

Aceste reflexiuni generoase n'au găsit resunet în cea mai mare parte a legislațiilor moderne. Acestea au menținut în general pedeapsa cu moartea ca fiind singura ozândă capabilă d'a împiedica crimele cele mai odioase și mai cu seamă d'a întimida pe făcătorii de rele mai învrăjbiți.

D. Ludovic Beauchet, profesor la facultatea de drept din Nancy, care a tradus în franțuzește cartea d-lui d'Olivecrona, crede în necesitatea menținerii pedepsei cu moartea și 'și susține părerea pe considerațiuni serioase, ceea ce mărește interesul acestei remarcabile scrieri a eminentului magistrat suedez.

AGRICULTURA

Cultura inului

Inul este o plantă anuală, cultivată pentru sămînța sa din care extragem uleiu și pentru trunchiurile sale, care conțin o materie textilă de prima importanță ; cultura inului plătește munca cultivatorului și să poată încuraja mult în toate terenurile răcoroase și avute.

Inul nu izbutește în solurile prea umede, de asemenea nici în cele prea tari (compacte). În amândouă cazurile el vegetează dar fuiorul care îl produce este de calitate rea. Terenul destinat a primi cultura inului trebuie arat adânc, în mod convenabil, curățit de burueni și marunțit, asupra fața trebuie potrivită și îndesată spre a menține o răcoare moderată în timpul verei. Deosebit de aceasta terenul trebuie îngrășat cu îngrășăminte avută în potasă, fosfate și sulf (puccioasa). Cenușa avută în potasă convine inului, ea-i dă o vegetațiune mai repede și se recomandă să se aplice cu deosebire în terenurile ce posedă un escos de azot. Gunoiul de vite, proaspăt sau uscat, nu trebuie să se întrebuinteze direct pentru in ; să preferă turtele de cinepă și de rapiță ; aceste produse înmuete în urină de vită și amestecate cu materii fecale constituiesc un îngrășământ escelent. Comitetele instituite pentru cultura inului la Lille și în Bretagne recomandă îngrășămintal omenesc carbunale de rafinerie sau fosfatele acidificate. Cit despre doza acestor îngrășăminte, ea depinde de starca de avuție a solului.

După ce am preparat și am îngrășat bine solul ne ocupăm de sămînța. Alegerea sămînței are mare importanță. Sămînța bună de in pentru a obține fuior de prima calitate este rară.

Cele două varietăți principale sunt : 1° Inul de primă-vară ; 2°

Inul de toamnă. În sub-varietăți deosebim: 1° Inul comun; 2° Inul de Riga.

Acastă sub-varietate cuprinde trei calități; cea mai recomandată este cea cunoscută în comerț sub numele de „Puickszaad”; ea se expediază în pachete cu marea de Riga imprimată pe ele; avem apoi inul cu flori albe și inul cu flori galbene.

Sămînța de Riga are privilegiul de a da trunchiuri fără ramuri laterale și, prin urmare, capsule mai puține cu mai puțină sămînță dar sânt cele mai bune.

Spre a fi dispensați să nu mai recurgem în tot d'auna la sămînța de Riga, care costă tot d'a-una foarte scump, trebuie să sămînăm o parte în scopul unic de recolta sămînță coaptă cu desăvârșire. Sămînța bună de *in* este lucitoare, potrivită, grea și avută în ulei, coia ce recunoaștem după plesnirile ce face cînd o aruncăm în foc; în fine, cînd o punem pe un burete ud, expus la o temperatură dulce, ea germinează repede.

Sămînăm pe hectar 100—200 kilograme. Experiența a demonstrat:

1° Că sămînătura deasă ne dă un produs mai mare în sămînță și în trunchiuri;

2° Sămînând des obținem nu numai mai multe trunchiuri dar și mai lungi;

3° Recolta semînțelor nu se folosește de sămînătura rară.

Sămînatul se face pe la sfîrșitul lui Martie până în Mai; alegem momentul cînd timpul este frumos, sămînța o respîndim prin aruncare; o acoperim cu grapa și terminăm ierarea trecînd cu tăvălugul pe d'asupra, pus în mișcare, de se poate, cu brațele omului.

Inul sămînat în bune condițiuni și dacă temperatura este dulce, răsare după 8 zile; în mijlociul, după 4—5 zile de la răsărire, crește 5 centimetre înălțime. Acum este momentul să-l privim cu mîna. Operațiunea se face pe timp frumos de femeii și copii.

Putem face 2—3 pliviri.

Cînd ajungem la recoltă, momentul său depinde după scopul ce-și propune cultivatorul. Dacă am sămînat inul în vedere de-a avea sămînță, așteptăm coacerea completă, cea ce să face în pa-

guba fuiorului. Maturitatea necesară, pentru a avea fuior bun să recunoască după dezvoltarea capsulelor, când foile încep să îngălbinescă și se cadă, și când trunchiurile au îngălbenit până la jumătate. Inul se smulge cu mâna având grijă să tragem de fire oblice.

Cultura inului se consilează de agronomi în țările cu proprietatea mică și îmbunătățită, cum este și țara noastră și unde familia compusă de tată, mamă și mai mulți copii poate să îngrijească cultura acestei plante, căci nici o altă plantă nu este mai pretențioasă sub raportul îngrijirilor ca inul pentru a da recolte bune.

Ast-fel „zico Henri Loubé” e cultura inului în agricultura nouă.

Credem și noi că cultura inului răspândită în țara noastră printre mici proprietari săteni ar contribui mult la învățirea și prosperitatea lor.

I. S. A.

Cronica Economică

Curios an, anul 1893! Mai toată primăvara s-a putut confunda cu zilele babelor. Cam până la 14 Aprilie st. v. în cele mai multe părți ale țării timpul a fost foarte schimbăcios. Zăpada a căzut în mai multe părți și mai cu seamă în localitățile mai muntoase. La șes din cauza timpului mai călduros zăpada s-a topit mai în pripă, în schimb, însă, peste noapte tot-deauna a fost frig, în eit a înghețat apa. Acest timp atit de schimbăcios din luna lui Martie care s-a continuat și-n Aprilie a făcut ca semănăturile de primăvară să întirzie peste măsură de mult iar pe de altă parte vegetațiunea semănăturilor de toamnă să sufere, așa că până în acest moment, din cauza întirzierii vegetațiunei nimeni nu se poate pronunța, în mod exact, asupra stărei semănăturilor de toamnă. De pe la 14 April și până la 23 am avut un timp potrivit, tot cu nopți reci însă, iar de la această din urmă dată 4 zile continue am avut ploae și recoare, ecia ce a fost în avantajul grîului de toamnă, căci dacă s-ar fi întimplat ca în urma timpului zăpădos, friguros și ploios din primele zile ale lui April să urmeze un timp secetos, toată recolta de toamnă ar fi fost compromisă, căci o parte din această semnătură este deja compromisă din cauza frigului de astă carna.

Cum vedem, timpul de la începutul anului s-a anunțat vătămător vegetațiunii și tot atit de contrar și bogatului ca și săracului, adivăr pe care ni-l spune și calendarul pe 100 ani. Iată în adevăr pronosticurile acestui calendar :

În anul 1893 stăpânește Vinerca cu zodia Capricornului, locul lui Saturn. Iarna să va începe cu ger și cu grindină, mijlocul iernei, de mijloc, iar sfârșitul plăcut. Primăvară friguroasă ploioasă, vara ploioasă și cu multe tunete. Toamna vor crește apele și râurile și încă și alte rele vor urma și D-zeu să ne scape de ciumă. Anul foarte roditor în grâu, vin, mătasă, fin, unt și felul de poame.

Până în prezent vedem că calendarul acesta nu s-a contrazis, viitorul îl vom vedea.

* * *

În Europa occidentală, căldurile și secetele timpuriu au compromis finațurile, semănăturile de toamnă și primăvară, În Europa orientală frigul și înghețul au făcut reu cerealelor. Rusia și Ungaria nu vor avea de cit recolte mijlocii ca și America. Numai de vom avea, noi în țară, timp favorabil și anume de aci înainte călduri și lipsă de vânt, va fi un caz fericit și care caz ne va înlesni a produce mult grâu și a-l vinde cu escelente prețuri.

Ziarele agricole ce le primim din Franța sunt unanime cu tinguirile în privința secetelor desnădăjditoare ce urmează în toate regiunile. Multe din semănăturile de primăvară u-au răsărit, grâncle din pământurile ușoare au suferit mult și anul agricol — pentru unile regiuni — să vestește a fi dintre cei mai răi.

* * *

Prețurile cerealelor din zilele din urmă au început a să cam urca pretutindeni, cu puțin, dar tot s-au urcat. În portul Brăila mai toate cerealele s-au urcat cu 30—50 de bani la hectolitrul ceea ce însemnează 40—60 de franci de vagon.

În Anglittera afacerile cu cereale în timpul din urmă au fost mai active. La Londra prețul grâului s-a ridicat cu 0,50 ct. la $\frac{1}{10}$ de kgr.

În Germania prețurile să mențin de oare ce știrile cu privire la recolta nouă sunt puțin favorabile.

În Rusia afacerile sunt slabe. Sămănăturile în urma ploilor din urmă, arată bine și mai cu samă în ținuturile Caucas, Don, Charkow, Ecaterinoslav și Pultava-

În timpul din urmă, guvernul nostru au discutat împreună cu guvernele Germaniei și Austro-Ungariei bazele convențiilor comerciale ce vom încheia cu aceste două țări.

Iată punctele cele mai principale ale convențiunei cu Germania :

Să acordă cerealelor noastre pe piețele germane principiul națiunei celei mai favorisate. Productele românești vor fi libere la intrare și protegiate contra orî căreî concurență.

Toate produsele germane similare ca acelea care să fabrică în țară vor fi taxate conform tarifului nostru general vamal, nebeneficiind de nici o favoare specială. În modul acesta industria din țară va fi proteguită. În schimb însă produsele germane, care n-au similare în țară ca ferăria, fonta, construcțiuni de fer, vor avea libera intrare. Noua convențiune va dura 10 ani.---

În privița încheerii convențiunei cu Austro-Ungaria să pare că în principiu s-a ajuns la următoarele puncte de bază.

Guvernul nostru s-a declarat în principiu pentru reducerea taxei vamale asupra lemnului, ceea ce ar fi o norocire pentru țară și nevoile ei, și în al doilea loc să ție că la toamnă, să va supune camerelor revizuirea Tarifului nostru vamal asupra mai multor articole fabricate.

Economistul

O ACADEMIE GERMANA DE ZIARIȘTI

Ce este un ziarist? — Cum devine cineva ziarist Cursurile.

Ce este un ziarist ?

La această întrebare un publicist german răspunde cam în modul următor :

Pe la 1848 și mai târziu, toți cîți se ocupau cu ziaristica, erau niște declassați ; oameni cari nu se împăceau cu meseria lor saă cari nu și puteau exprima destul de liber părerile și ideile lor. Cu timpul interprinderile ziaristice au devenit tot mai mari și au luat în serviciu colaboratori mai însemnați, talente mai bogate. Ziaristica a cîștigat din ce în ce mai multă vază. Lumea a început să înțeleagă cită trudă, cit talent și abnegație se cere, spre a fructifica spiritul poporului, a lumina opinia publică și a întretine vie lupta ideilor. Acum ziaristul nu mai e disprețuit, nu e nici iubit, dar e respectat saă temut și puțin pot trăi fără presă. Ea a devenit un factor indispensabil al timpului modern.

În anul 1892 erau ocupate în redacțiunile foilor politice germane ca la 3,000 persoane, iar numărul colaboratorilor esteri, al corespondenților, etc., era de cinei ori atăta. Prin urmare consumarea de activitate intelectuală pe acest teren era foarte însemnată, cîmpul de lucru întins și ocazia de muncă bogată.

Chemarea ziaristică se compune dintr'o serie de diverse ramuri de muncă. E deosebire între activitatea din biuroă, și cea afară din biuroă. Poate să fie cineva un redactor escelent, fără să aibă calitățile unui corespondent bun și altul poate să fie un corespondent strălucit, fără să aibă o idee despre felul și greutatea muncii din redacție. Sunt însă mulți, cari întruiesc ambele calități. Arta

redactorului este, așa zicând în virful degetelor lui ca la un pianist. El trebuie să cunoască, să simtă trebuințele și gusturile publicului cititor; să știe ce este actual, posibil, etc., și tot ce e permanent, durabil sau trecător ori variabil s'o îmbrace în forma corespunzătoare convingerilor sale politice și literare.

Calitățile mai importante ale unui redactor sunt; experiența judecătă, gustul, talentul de a se orienta repede. Unii se ocupă cu politica, alții cu științele, cu industria, comerțul, finanțele; alții iarăși sunt criticii teatrali, musicali reporterii parlamentari informatori, etc.

Cum devine cineva ziarist ?

La această întrebare nu se poate răspunde lesne. Nu există carte care să ne dea povește în această privință. Nici experiența nu ne dă deslușiri în-destulătoare și nici nu o are ori-cine. Cei mai mulți din câți fac astăzi gazetele, vor fi simțit în-ei mai multă sa'i mai puțină înclinare și predispoziție pentru această chemare, dar la intrarea în cariera ziaristică a trebuit și să le vie în-ă un ce în ajutor: întâmplarea favorabilă, ce le-a deschis și înlesnit drumul spre publicistică. Prea puțin se putea examina și măsura de mai înainte; nici un pas, nici o șansă nu putea fi calculată sa'i cântărită de mai înainte. Numai și numai practica, spre care a condus tocmai acea întâmplare, a hotărât asupra sortii fie-căruia. Ea respingea de la sine elementele nepotrivite, adoptându-și pe cele apte, capabile.

Astfel mulți, având în vedere aceste împrejurări, vor fi ajuns la cunoștința că pentru o chemare, ce a ajuns la o importanță așa de însemnată și care pretinde de la adepții săi așa de mult, lipsește în realitate un mijloc intermediar important, pentru a cărui intermeiere se vede că ziarismul n'a găsit până acum timpul necesar, în cursul repede al dezvoltării sale și anume: unde să se poată pregăti un viitor ziarist, să învețe și să depue un examen.

Un liceu de ziaristi. — Cursurile — Profesorii, etc.

Un liceu de ziaristi

După cum s'a'u înființat academii pentru cei cari doresc a de-

veni actori, conservatoare și alte școale, de ce să nu se poată înființa și un liceu de ziarisți, unde cine-va să se poată pregăti, în mod teoretic și practic, pentru cariera de ziarist? întrebă autorul german. E de prisos a mai stăruii să dovedim necesitatea unei asemenea instituțiuni. Ne aducem aminte, că în Germania s'a ivit ideea înființării unei școale teatrale. Până atunci cariera de actor se începea cu o viață nomadă, ce înghițea o mulțime de talente și de speranțe; acum lumea a înțeles, că poate fi și altfel; că talentul poate fi dezvoltat și în mod pedagogic și că nu e de loc necesar, ca viitorul actor să treacă la început prin toate mizeriile. Aceleași experiențe vor rezulta și din înființarea unei școale speciale ziaristice, care va putea fi vizitată și de alții, iar nu numai de cei cari doresc a deveni ziarisți.

O privire asupra următoarei programe de muncă pentru o academie de ziarisți va arăta mai lămurit, de cât ori-ce încercare de convingere, folosul general al unei asemenea întreprinderi.

Ne imaginăm, că două grupuri mari separate de propuneri și de exerciții vor cuprinde materia de învățămînt formînd împreună cam următoarea programă:

Cursul I (Învățămîntul teoretic)

Istoria: Istoria universală modernă.—Istoria constituționalismului în Anglia și America.—Istoria politiceii interne și externe în Prusia (la noi am zice: în România).—Constelația politică de astăzi; partidele, instituțiunile statului, etc.

Economia națională: Elementele economiei naționale, ale politiceii comerciale, ale științei financiare. Bursa și însemnătatea ei. Poti- ca eșilor forate.—Statistica.

Legile: politice, sociale și comerciale.—Legile de presă.—Convențiuni literare.

Literatura: Istoria literaturii moderne a țării și a streinătății.— Dezvoltarea ziarismului.—Istoria artelor.— Estetica.

Limbele: Secțiunii de limba franceză, engleză și italiană.— Co- mentarii stilistice; exerciții în limba germană (română). Steno- grafia.

Technica gazetei: Impărțirea redacției; tipografia administrația

și expediția.—Citire critică și exegehică a unor gazete bune.—A discuta asupra foilor importante din țară și străinătate; direcția și însemnătatea lor, etc.

Cursul II. (Învățământul practic)

Exerciții practice în tipografie.

Exerciții în citirea manuscriselor, a corecturilor, în redactare.

Compunerea articolelor de fond, a întrefleurilor și foiletonelor, a unor corespondențe politice și folietoniste.—Dări de seamă teatrale, de concerte, etc. Articole economice.—Dări de seamă asupra unor întruniri, procese, conferințe.—Exerciții în a depeșa.—Exerciții polemice.—Traduceri din limbi și gazete străine.

Prolegeri libere.

Editarea unei foi săptămânale, în care să se publice lucrările cele mai bune ale elevilor.

Cam în chipul acesta ar fi să se împartă materia de învățământ pentru 2-3 ani și credem că după acest timp orî-cine ar intra bine pregătit pe arena ziaristică. | University Library Cluj

Profesorii etc.

Condițiunile mai importante pentru esecutarea întreprinderii ar fi următoarele :

Cine să predea la academia ziaristilor? În fie-care oraș mare sunt destui profesori buni, ziarisți vechi, cari ar găsi timp să ție cursuri la academia de ziarisți.

Orî-cine, fără deosebire de etate și de sex, să poată vizita cursurile academiiei, îndeplinind negreșit oare-cari condițiuni de admisibilitate, ca terminarea unui liceu, etc.

Unde să se înființeze academia de ziarisți? — Într'un oraș nici prea mare, nici prea mic și care să aibe o poziție geografică favorabilă, o viață politică, artistică și economică dezvoltată, avînd bibliotecă, etc.

De unde să se întâmpine cheltuelile pentru o academie de ziarisți? Sunt mulți oameni avuți și s'ar putea găsi destui, cari prin donațiuni să înființeze fondul necesar. Negreșit, că la început institutul trebuie să fie în margini modeste și elevii să nu plătească mult. Crescînd numărul lor, va crește și venitul. Putem spera, că

și organul de publicitate al academiei va merge din ce în ce mai bine și că numărul abonaților va crește neîntrerupt. Atențiunea relaționiilor s'ar atrage asupra elevilor talentați, cari după terminarea cursurilor și-ar găsi un loc potrivit, spre a'și începe cariera de ziarist.

Nu e locul aici de a mai intra și în alte amănunte. De o dată s'a dat o idee și ea se va realiza mai curînd sau mai tîrziu. Academia de ziarisți e o utilitate, o necesitate.

E R R A N S

*In parcul de salcâmî, spre séră,
Misterioase umbre cad
Când vecinic cugetarea-'mî cată
Și nu găsesse nici un cad.*

*Căci deslipindu-se de creng
Ingâlbenite mîi de foi,
Parfumul tîmnei iarăși face Cluj
Să plece gîndu-'mî înapoi.*

*S'aștept să vie 'ncet și lenes
Din câmpu-albastru de cicori
Ispititoare d'altă dată
Cu ochii mari și visători*

*Dar când pe ramurile gîle
S'așeză rîndunicii în stol,
Pe tîtă mîntea 'mî stăpînesc
Pustiul întins, pustiul gol.*

*Și deca tremurul de mîrte
Al frunzelor mereu cădînd
Mai dă nă viață ofilită
Nedomîritului meu gînd*

*Imi pare că salcâmul mișcă
Iar umbrele misteric cad
Și... iarăși cugetarea-mi căută
Și nu găsește nici un vad.*

DEM. MOLDOVEANU

Din scrierea lui Beranger

Beranger către alegătorii departamentului Senei.

Iubiți concetățeni,

E adevărat că voi voiți se faceți din mine un legiuitor? Mult timp mă indoiam de asta. Speram că cei ce au avut această idee va renunța la dânsa, din mila pentru un bătrân care a fost străin pînă azi de vr'o funcțiune publică, și care, ca să se arate demn de acésta, va trebui să învețe totul, la o epocă a vieții în care nu mă pot încă învăța nimica.

Prietenii nu au repetat că a refusa o asemenea funcțiune ar fi o greșală. Cred contrariul. Intr'adevăr, dacă e o greșală, evitați-o 'mi voi, cărora ași voi să le evit pe toate.

Pentru ca mărimea popularității mele să nu vă înșele măi mult asupra valorii mele ca cetățean precum ea nună face iluziuni asupra meritului meu de poet, ascultați-mă vé rog.

Cei 98 de ani ai mei' sănătatea mea atât de capricioasă, obiceiurile mele spirituale, caracterul meu, resfătat printr'o lungă independență, scump cumpărată, mă vor face că nu voiți putea corespunde rolului prea onorabil ce voi voiți să 'mi impuneți. Nu ați ghicit-o încă, scumpi concetățeni? Nu pot trăi și să euget de cât în singurătate. Da, eî datorese puținul ban simț de care une ori am fost lăudat. În mijlocul sgomstului și al mișcării nu măi sunt același; și cel măi sigur mijloc ca să turburați sermana mea rațiune, d'unde măi mult de cât o dată a plecat câte un sfat folositor, o ca să mă așezați pe băncile unei adunări. Acolo, trist și mut, voiți fi călcat în picioare de acci ce 'și vor disputa tribuna, pe care nu sunt capabil să mă ure. A posa, a vorbi, chiar a citi, nu pot în public; și pentru mine, publicul începe acolo unde sunt

mai mulți de 10 persoane. O împrejurare din viața mea reu interpretată mai mult de unul, vă va da proba.

Un fotoliu la Academia franceză, acest corp ilustru, unic în lume e, de sigur, cea mai frumoasă recompensă ce poate ambiționa un scriitor. Ei bine, această onoare, am refuzat într'un mol constant de a o căuta, fiind că știu că obiceiurile mele de caracter și de spirit nu se vor arangia cu obiceiurile acestei țarășii, obiceiuri cu totul departe de a fi așa absolute ca acelea ale unei adunări legislative.

Scumpi concetățeni, am fost de la 1815, unul din cezurile necazurilor și suferințelor voastre. Adesea ori m'ați numit consolatorul vostru : nu fiți ingrați. Asumându'mi o prea mare importanță veți rădica sfaturilor mele greutatea ce le dă poziția mea excepțională. În luptele politice, câmpul de bătăie se acoperă de morți și răniți. Fără a privi la drapel, ca adevărat soldat francez, în tot d'auna am ținut de a înmormânta pe uiii, de a îngriji pe cefalți. Dacă sunt silit să iau parte activă la aceste lupte, ași deveni suspect la acei chiar cărora am întins o mână frățescă.—

Nu mă smulgeți dar din singurătatea în care, adâncit în mîine v'am părut că am darul profetiei. Nu sunt din aceia cari au trebuință să strige în gara mare.

„Sunt patriot, sunt republican!“ Dar mi se va spune, trebuie să te devotezi. Ei, scumpi concetățeni, nu uitați căt de multă ambițiune poate ascunde acest cuvînt devotament. Adevăratul devotament, folositor, e acela care ne învață ca să nu întreprindem de căt acea ce suntem capabili. Căt privește egoismul, dacă sunt acusat, voi lăsa ca viața mea întreagă să dea răspunsul.

Si venim la ideile ce le ași fi putut începe în singurătatea mea ca să duc la bine opera democratică pe care D-zeu o impune Franței, în profitul celor alte națiuni, surzile sele mult iubite. Nu voi avea oare în tot d'a-una destai prietini în adunările noastre pentru ca aceste idei să se desvolte, dacă într'adevăr merită vr'o atențiune. Cuvîntul meu timid le ar compromite : acești prietini le vor face să prefuiască. Trebuie spirite tinere, inime tinere, ca să înlătore obstacolele pe care le pot întâlni în drumul binelui. Câte-va din aceste inimi nu mi vor fie mie deschise?

Vă rog dar, scumpi concetățeni, lăsați-mă în singurătatea mea. Am fost profet, spuneți voi. Ei bine, profetului dații deșertul! Petre Eremitul a fost cel mai prost conductor al cruciadei pe care o predicase într'un mod așa de curajos.

Apoi nu e mai cu minte ca într'o epocă unde atăția inși se pretind pricepuți la toate, unii dau exemplul sciinței de a nu fi nimic? Natura m'a creat pentru acest soi de utilitate, care ciuste nu face euiva.

În fine, scumpi concetățeni, beția triumfului să nu vă zăpăcească. Veți avea poate trebuința încă ca curagiul voștru să fie rădicat și ca speranțele voastre să fie insufleteite. Veți regreta, atunci, că ați înăbușit sub onoruri puținul glas ce 'mă mai rămâne. Lăsați-mă să mor pe cum am trăit, și nu transformați în legiuitor nefolositor pe prietenul vostru, pe bunul și bătrânul cântăreț.

Ai vostru din inimă, scumpi concetățeni.

Beranger

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MARIA C. A. ROSETTI

SCRIERI DIN 1864 și 1865

Sub acest titlu d. Vintilă Rosetti a publicat în editura topografică *Românul*, vr'ua 30 nuvele său cronice scrise de Maria Rosetti mai cu seamă în scop de a însuleși pe tineri și pe copii, cu simțiminte nobile și a-î face să dobandească gustul citirei.

În toată iubirea de țeară reese pe d'asupra celor-l-alte simțiminte.

„Mă place, scrie Maria Rosetti, în istoria noastră, s'aud pe un copil vorbind uă limbă streină, dar sunt mult mai mulțumită să 'l vîd că scie mai bine pe a sea.”

Vorbînd de lipsa ce este de nă istorie românească, dînsa ne spune:

„România are eroi de care poate fi mîndră și pînă acum abia numele lor este tipărit. Se scie că ea a născut Corvinii, Ștefanii, Tudori, Mihai, Mirci, Lazării și mai mult tradiținea de cît presa, streină de cît românii, au raportat actele lor de valoare și de patriotism, cari ar fi de ajuns spre a electriza uă lume, și abia cîte uă istorie parțială, cîte nă schiță, cîte-va versuri, sarată ici pe colo spre a le spune numele posterității. Uă țeară care nu onoră pe morșii ei glorioși, este o țeară, vai! mult mai moartă de cît dînsii. A 'și aduce aminte de gloria trecutului este a lupta pentru a viitorului.”

Vorbind de impresiunea ce a resimțit în 1847, când venim din Anglittera în țeară, îndată după căsătoria sea, și oprindu-se la Călugăreni, C. A. Rosetti o conduse să vadă monumentul ridicat lui Mihai Viteazu, ca ne spune :

„Un monument ! Iată ce se numea aci câte-va scânduri rău alipite ce înconjurău uă cruce groasă, pe care era săpată uă inscripțiune... nu știu cum, căci timpul întemplerilor și mai cu seamă *nescința* și cortegul ei, în care vine mai înteu nerespectul pentru trecut— glorios său nu — toate acestea intrunite ștersese inscripțiunea și necurațenia de tot felul, umpluseră locul consacrat gloriei României.

„Uă durere adâncă strânse inimile noastre pênă aci atât de fericeite — Mihai ! Asta este tot ce a rămas din tine ? O ! Patria mea, ast-fel onori pe glorioșii tăi morți ?

„Uă mugire adâncă păru a eși din pământ -- Era sufletul eroului care răspundea inimii sclabite a lui Rosetti, sau era resunetul ce repețea : *ast-fel !* Era mugirea unei vaci cărcia îi supărasem soamul ! și... nu era singură ; și alte dobitoace se tăvăleau pe tărâmul sacru sporind cu necurațenia lor și profanând locul ce spunea trecătorilor acea pagină glorioasă a României, ce trebuia să dăie trecătorului : oprescete și salută ! și indigenului : îngenuche, și mulțumese cerului d'a fi născut Român ; și care acum n'arată lumii de cât rușinea unei națiuni și nerecunoștința ei, căci nici străinul nici românul nu pot presupune ce este acolo ! Trebuia inima unui fiu căutând pe mama sea înmormântată de vie, spre a ghici c'acolo zace România. O, da ! *caca*, și nu va eși din desert de cât în ziua când îi ei și vor aduce aminte.“

Câte învălăminte putem trage și din „Uă di ploioasă” în care ne narează uă scenă din viața sea spre a ne dovedi că fericirea consta în *resemnare*, în *voință* și *resoluțiune*, și cu câte plăcere și cu cât folos vom citi „Stălparul verde, Christos a înviat, Căiniț, și oameni, Sa stăm de vorbă, Călugărenț, 3 August, etc. etc.

Volumeul se termină printr’uă serie de Biografii ale marilor bărbați cari au făcut descoperiri folositoare omenirei, căci patriotul nu uită nici uă dată omenirea și de aceea spunând copiilor : „Iubește țeara ca pe tatăl tēu, ca amintirea mamei tele și respectă tot de uă dată iubirea ce au cei l-alți pentru patria lor” dēnsa adaugă :

„Iubesc omenirea, precum iubesci pe frații tēi, dear nu uita că este peste putință să fi uă fericie bună, de nu va fi și bună cetățeană.”

MARCATUL VASELOR

După cultura cerealelor a doua ramură de producție a pământului o formează încă cultura viței de vie. — Scopul acestei culturi ca și ori căreia alta este folosul ce aduce. — Acest folos este cu atât mai mare cu cât agenții cari concură la mărirea lui lucrează în această direcție.

Cultura acestei plante este însă și astăzi departe de a fi cultivată într'un mod rațional. — Fabricarea vinului lasă mult de dorit; cu un cuvânt ori de câte ori se cere intervențiunea forței omenești, noi stăm indiferenți, lăsând natura să lucreze. Odată vinul produs, cu cele mai mici cheltueli posibile, trebuie vândut.

La această operațiune intervin două persoane producător și cumpărător, ale căror interese sunt diametral opuse:— Lupta se începe și unul este învingător, dar acum să naște întrebarea : *Care învinge mai ușe-ori producătorul sau cumpărătorul ?* — Pentru a răspunde, trebuie că cercetăm capacitatea fie-cărui.

Mai înainte însă trebuie să spunem că lupta nu este atât de grea asupra prețului căci acesta să stabilește după ofertă și cerere, cât asupra cantității ce vasul conține.

Cumpărătorul, care în genere este comerciant are deja o dosă de experiență, poate în multe cazuri calcula capa-

cițateea vasulii, sau eel puțin pôte pune un om competen-
te sē-i mosór, căci el nu vine în podgorie ca să cumpere
un vas sau două de vin.

Producătorul principal la noi este țeranul care este
lipsit de conștiințele cele mai elementare, care nu are de
multe ori de cât un vas sau două cu vin, care în fine
fiind sărac nu pôte plăti un om competente să măsoare
vasele.

Diferența între cumpărător și vânzător fiind mare atât
din punctul de vedere moral cât și material, este evident
că cumpărătorul va eși învingător în majoritatea ca-surilor,
și că înșelatul va fi producătorul.

Pentru a face să dispară aceste neajunsuri credem că
eel măi nemerit lueru ar fi ea statul, județele sau comu-
nele, să marcheze tôte vasele, punându-le capacitatea în
în decalitre pe fundul vasului.

Această măsură este după cât seim aplicată în Austria,
unde a dat rezultate satisfăcătoare.

Marcatul vaselor la noi ar avea avantajele următoare :

Evitarea certarilor între vânzător și cumpărător și ea
consecință stabilirea dreptului fie-cărui.

Inlesnirea pentru comune a pereepercii taxelor asupra
vinului, țuiceii etc. Iși poate închipui ori-cine cât ar fi
de ușor pentru agentul perceptor când ar avea vasul
marcat. Rolul cotarului (acela ce măsoară conținutul
vasului) ar fi redus la minimum, car vasele nu ar măi
sta pe la carierele orașelor, măi cu seamă în Bucuresei,
până să vină agentul să l măsoare.

De asemenea s'ar deprinde lumea să faca transacțiunea
comercială întrebuințând măsurile metrice. Astăzi în pod-

goria Odobestii nu se vorbește de cât de decalitru ; pe când în Drăgășani de vadră ; ear taxele se plătesc pe decalitru.

Este adevărat că conținutul unui vas nu este același în tot timpul existenței lui, însă s'ar putea face după cum este în Austria, să se revizuiască capacitatea vasului mearc la fie care 3 ani. În acest interval capacitatea lui nu variază ast-fel ca se denatureze adevărul.

Pentru ca statul să pōtă aplica această măsură atât de salutară pentru asigurarea onestității comerciului, are două cai :

Se pună o mică taxă pentru ori ce vas mearc sau revizuit de agent.

Sau să ordōne agenților actuali de mēsurī și greutateți ca să facă această lucrare, și să caute mēsurī a interzicēe întrebuintārea vaselor nemarcate.

De și lūnea la noi sē sperie de or-cc taxā nouā ce li se pune, însă această mēsurā fiind în interesul lor propriu, ar ptea vedea ușor avantajele ce rezultā din aplicarea ei, mai cu deosebire ca statul nu trebuie să caute prin această mēsurā vr'un folos pecunial.

Înainte de a termina trebuie se spunem că mearcul vaselor, ar trebui sē se aplicē nu numai la vasele de vin ci la tōte cari sunt destinate sē conținā lichide comerciale, pentru cari ar rezulta aceleași avantagii.

Noi am luat ca exemplu numai vinul pentru că el este lichidul cu care se face cel mai mare comerț în țară.

V. S. Brezeanu

Despre cel d'întâi piano a lui Verdi

Sub titlul „Instrumentul cel d'întâi a lui Verdi“, se serie următoarele din Roma: Acesta este un sărăcăcios piano, însă poartă o dovală, într'adevăr clasică, a tinereții sale, pe care a petrecut-o în lipsa acestui mare maistru, care astăzi este gloria Italiei.

Giuseppe Verdi s'a născut în anul 1813, în Roncole, care este o fracțiune a comunei Busseto. Copil de oameni săraci, el arată încă de la etatea de 7 ani, atâta pasiune pentru muzică, în cât tatăl său, sărac cum era, tot s'a hotărât și i cumpără un piano vechi, hodorogit. Să vede că nu era destul de tare, ca să poată rezista îndestul forței copilului, în lovirea acordurilor, ast-fel că, într'una din zile să scrobi claviatura sub degetele copilului artist. Micul Giuseppe, disolat alergă la Busseto, pentru ajutor. Inscripția care împodobește, încă și astăzi acel instrument ne dă destulă dovală de succesul pelerinajului său. Iată documentul care e încrustat chiar pe instrument.

»Eu Stefano Cavalletti am luerat și am dres din nou mecanismul »și am adăugat și un pedal la acest piano. Aceasta am făcut-o de »geaba, fără plată, vîzînd dragostea mare ce arată băiatul Giuseppe, »pentru a învăța să cânte pe acest instrument. Aceasta m'î ajunge »să mă declar pe deplin satisfăcut. Anul 1821.«

C. M. Codreanu

MULȚUMIRI

Suntem foarte recunoscători pentru înaltul sprijin ce au bine-voit să ne dea Domni **St. Borș— V. Forescu (prefect) Toth Carol.— Jean Filippi.— Kofanor.— Cadri Beiu D. Valcoff.— Dincu H. Stoicoff.— Ionitze Barbu.— Stefan Dobrescu.— Gr. C. Bagdat.— Radu Serianu.— Ion Pheopilatos.— F. Crisoveloni.— Max Wolf.— Demosthene Vol-samos.— Athanasiu Ispas.— C. A Biontzle. — Leon Löbel.— lebens-Panogos N. Sarandides. — Romulus de Zermann.**

* * *

Judecați dar voi iubii cititori pe acești cavaleri cari primesc gazeta, unii din ei chiar câte doi trei ani, și la urma refuză plata frustând munca altora.

Comitetul de Redacție a luat deciziunea să comunice și celor alți confrăți numele acestor ipoclimoni cărora li se pare ușor a primi a celi și fără însă de a plăti, ca săi cunoască și să se fecească lumea de dănșii.

IATĂ DE PILDĂ

N. I. Baboianu (Advocat din Tulcea) 3 (ani) Avis clien-ților. S. Petroff.— (Tulcea) Th. Theodoroff.— Cialicoff.— Ghenciu. — Iancu Boicescu mare proprietar din Zatreii.— C. P. Maloxal din Galați. — Paul Macu.

De ocam dată ne oprim aci, celor d'ântaiule mulțumim încă odată, celor din urmă le urăm mai multă corectitudine.